

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quid verbum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

cogitaueris, sermo est, quodcumque senseris, ratio est. Vide eundem c. 13.

Q V A E S T I O I V.

Quid Verbum?

Verbum est Dei filius.

Verbum immutabiliter a Deo procedit.

Dei verbum imperfecte ca-

§. 1. **Γ**ραϕὲ λόγου dicitur, quod Verbum, ratione definitioem, orationem significat. Quodnam ex his praecipue designet, magna est difficultas. Constat quidem Dei filium appellari verbum; neque id multi hereticorum negauerunt; Nam quod verbum ille vocauit, idem etiam, vnigenitum, & verbum carofactum dixit. Sic 1. Epist. c. 1. 1. & c. 5. 7. & Apoc. 13 Sed qua λόγος, aut verbi significatione ita dicatur, quaestio est.

Prima interpretatio, ideo λόγος vocari, quod a Deo ἀπαύτως, & sine vlla mutatione procedat, sicut cognitio & intellectio ex animo. Basiliius hom. in Ioan. Nazianzenus orat. 4. Theolog. Ambrosii. l. 1. de fide cap. 2. Aug. l. 7. de Trin. c. 1. Chryf. hom. 2.

Hinc filius est patris perfecta similitudo, sine motu procedens, & ideo patri consubstantialis. Necessarium porro est verbum procedere ex omni & tota cognitione Dei: alioqui enim esset imperfectum, parte scilicet cognitionis genitum.

§. 2. Quod Porphyrius blasphematur verbum non dici proptie, nec enim mentale esse, nec etiam prolatum, facile soluitur ex Basilio in c. 1. Ioannis initio. Nos quidem verbum ex rebus notis & vulgaribus dicimus, quae suos habent defectus atque imperfectiones, in Deo tamen omnia sunt bona vere proptie & vt aiunt formaliter sunt, in quibus nulla imperfectio includitur. Verbum enim genitum est, sine mutatione, inceptio, vel sui vel generantis. Aretas in 19. Apoc.

Secunda. Quod verbum Deo patri inimum sit, vt intellectui sua notitia. Ita Nazianz. & Basiliius.

Tertia, quod definitio in instar naturam patris exprimat, ita enim vocatur splendor gloria; Heb. 1. 3.

Quarta, quod omnia complectatur, quasi quaedam definitio. Nazianz. Elias Cretensis, Victorinus.

Quinta Quod nobis paterna voluntatis sit interpret, & verbo Dei obtemperantes faciat. Origenes lib. 1. in Ioannem, Clemens Alexandrinus orat. ad gentes.

Sexta. Quod sit res realis & existens, hoc enim **ῥῆμα** dicitur, Hebraeis significat. ita Cyrill. Catech. 11. ἐγέννησέν ὁ πατήρ τὸν υἱόν, ἔρχ ὡς ἐν ἀνθρώποις γεννᾷ νόος λόγον. ὁ μὲν γὰρ νόος ἐν ἡμῖν ἐνσπεύστος ἐστίν, ὁ δὲ λόγος, λαληθεῖς, καὶ εἰς αἴσθησις διαχυθεῖς, διαπλάττει. ἡμεῖς δὲ ὄσασα μὲν τὸν χεῖρον γεννηθέντα, λόγον οὐ προφορικόν. ἀλλὰ λόγον ἐνυπόστατον ζῶντα. οὐ χεῖρον δὲ ἀληθινόν. ἐν ἀρχῇ γὰρ λέγει ὁ λόγος καὶ ὁ λογὸς λέγει πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς λέγει ὁ λόγος. ἐν δεξιᾷ καθέζετο μετὰ τὸν πατέρα τῶν πατέρων τὸ βούλημα, ἢ δημιουργῶν τὰ πάντα τὰ ἐκείνου νεύματα. λόγος ὁ καταβάς, καὶ ἀναβάς. ὁ γὰρ προφορικῶς λαλήμενος ἔκτατα βαίνει, ἔδὲ ἀναβαίνει. λόγος ἔξυστατικός, καὶ βασιλευίων τῶν πάντων. πάντα γὰρ τῶν υἱῶν πατρὸς ἐδέδωκεν ὁ πατήρ. ἐγέννησεν τοῖνυν αὐτόν, ἢ ἕτως ὡς ἀντίς νοστειεν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ὡς αἰδὲν αὐτὸς μόνος, ἔρχ γὰρ τὸ πᾶς ἐγέννησεν ἐπιτείν ἐπαγγελόμεθα ἀλλὰ τὸ ἔρχ ἕτως διαβεβαιώμεθα. Genuit pater filium, non sicut in hominibus mens generat Verbum. Mens enim subsistens in nobis est: Verbum autem prolatum, & dissolutum, sed ex patre perpetuo, ineffabili modo & in subsistentia natum. In principio enim erat verbum, in dextra sedens, Verbum intelligens patris voluntatem, & illius nutu omnia gubernans. Verbum quod descendit & ascendit: nam illud quod enunciando profertur, non descendit, neque ascendit. Verbum loquens & dicens: Qua videt apud patrem meum, hac loquor.

Verbum potens, & imperans omnibus: omnia enim filio tradidit pater. Genuit igitur ipsum pater, non ita vt aliqui intellexerit, sed vt ipse solus nouit. Neque enim quomodo genuerit, dicere promittimus: sed quod non ita genuerit, confirmamus.

Septima. Ideo filium dici verbum, quod patris sit cognitio. Ita plerique auctores, quos Maldonatus citat.

§. 3. Syrus interpres vertit **מלתה** melletha, estque notandum Chaldaeorum paraphrasen frequenter vt verbi nomine, cum de Deo agit. Haec interpretationes omnes suo modo ad mylterium altissimum inrellgendum adiuuant, quamuis nonnullae proptie non sint. Vsitatum in Ecclesia Iudaeorum certe fuit, vt Deus verbum vocaretur.

Obseruandum porro pro voce **מלתה** quod essentiam, seu Erat, ideoque diuinitatem maxime significat, Chaldaeorum ponere crebro **מיתמר** meimar Verbum, superflititioem, quod nomen iudicarent **איון** aionem creatum, ineffabile, quocirca etiam Rabini ponere nomen sic Christo Psal. 109. dedit hoc nomen, Dixit Dominus verbo suo: Idcirco Ioannem vtitata phrafi vsu putant.

§. 4. Rationem non ita proprie dici docet S. Augustinus l. 83. q. 9. c. 63. quod illa processionem minus quam verbum designet, & sit illa quoque in eo qui nihil actu intelligit.

§. 5. Tertull. Apolog. c. 21. Processionem hunc in modum describit. Iam ediximus Deum vniuersitatem hanc mundi verbo & ratione & virtute molitum. Apud istos quoque sapientes λόγος, id est sermonem atque rationem, constat artificem videri vniuersitatis. Hunc enim Zeno determinat facultatorem, qui cuncta in dispositione formauerit, eundem & satum vocari, & Deum & animum totius, & necessitatem omnium rerum. Hac Cleanthes in spiritu congruit, quem permeatorem vniuersitatis affirmat: & nos etiam sermoni atque rationi, itemque virtuti, per qua omnia meliorum Deum ediximus, propriam substantiam spiritum inscribimus, cui & sermo insit pronuncianti, & ratio ad sit disponenti, & virtus praeferenti. Hunc ex Deo prolatum edicimus, & prolatione generatum, & idcirco filium Dei & Deum dictum ex vniuersitate substantia: nam & Deus spiritus. Etiam cum radius ex sole porrigitur portio ex summa, sed sol erit in radio, quia solus est radius, nec separatur substantia, sed extenditur. Ita de spiritu spiritus, & de Deo Deus, vt lumen de lumine accensum, manet integra & indefecta materia matrix, & si plures inde tradues qualitates mutuerit: ita & quod de Deo profectum est, Deus est & Dei filius, & vnus & abo. Ita de spiritu spiritus, & de Deo Deus modulo alterum numerum gradu non statum fecit, & a matrice non recessit, sed recessit.

Iustinus ex Orpheo testimonium producit, Cyprianus de vanitate Idol. rationem & sermonem vocat.

Hoc quoque Tertullianus monuit Apol. cap. 11. Huius igitur gratia disciplinaeque arbiter & magister, illuminator atque deductor generis humani filius Dei annunciatus est, non quidem ita genitus, vt erubescat in filij nomine, cum non de patris semine non de sororis incesto, non de stupro filia, aut coniugis aliena Deum patrem passus est; sicut amatum aut ornatum aut plumatum amatorem aut in auro conuersum Deum naidiu. Iouis ista sunt, & numina vestra. Ceterum Dei filius nulla de vniuersitate habet matrem, etiam quam videtur habere non nupserat. Sed prius substantiam edisseram, ita natiuitatis qualitas intelligitur.

**